

I eftermiddag fejres digteren Peter Laugesens 50-års fødselsdag med et arrangement i Glazshuset i Århus med deltagelse af kollegerne Per Højholt, Henning Mortensen, Søren Ulrik Thomsen og Dan Turéll. Onkel Danny, der har kendt Laugesen siden 1965 - før nogen af dem debuterede - portrætter her sin ven og hans personlige poetiske projekt, og Peder Bundgaard har tegnet digternes digter.

Problemet er naturligvis - hvis man da ikke hører til dem der (måske klogest?) forestår bare at skaffe hen over problemer - hvor man begynder.

Når man nu har så megen tid - dvs. for-tid - til fælles og sammen. Når man som unge ukendte ulæste, dengang sandsynligvis tilmed ubrugelige digterspirer har truffet hinanden i et logihus i omegnen af København i 1965 og lige siden har haft en dialog kerendesammen, ikke blot en bogstavelig korrespondance, men nok så meget den i baghovedet. Når man i alle disse år har boet med høs, omkring hinanden, på mere end en måde. Det lyder som opaktten til en sølvbryllupsstue. Det er det på en måde også. Det er i år 25 år siden, Laugesen udgav sin første bog. Et selvbrulup. Det er i dag 50 år siden hans fødsel. Dobbeltop.

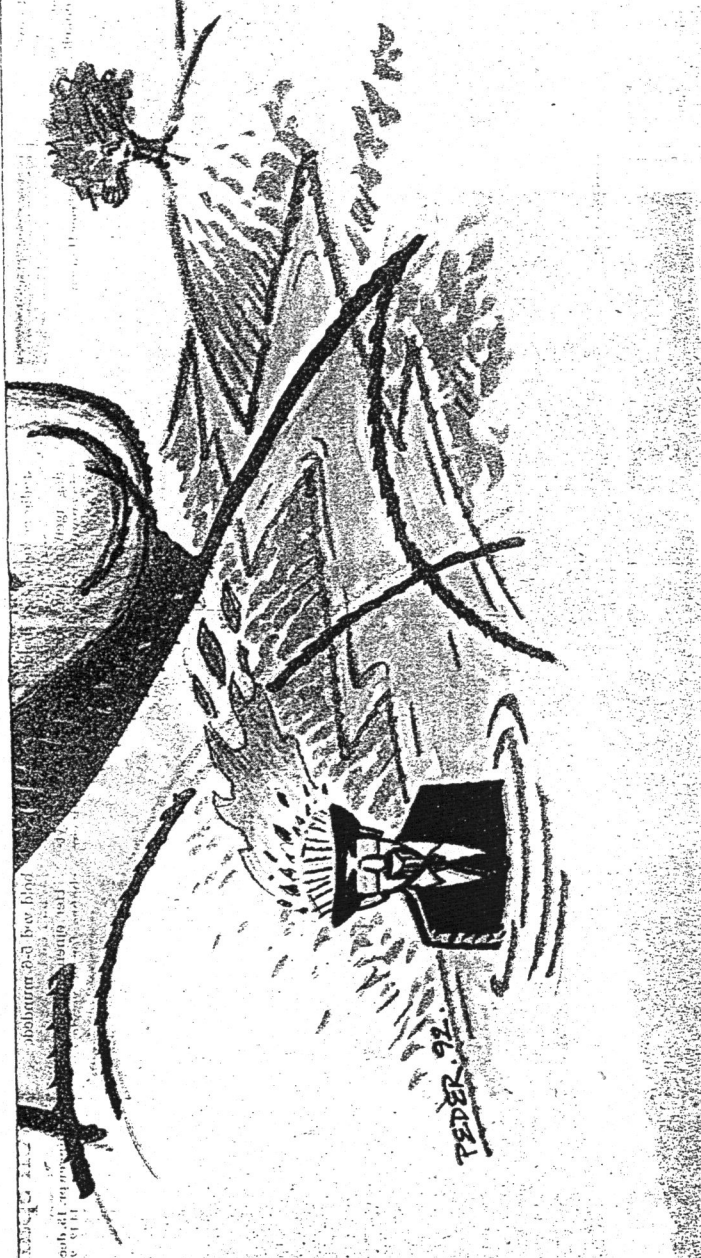
Forfatteren til denne artikel véd (stort set) alt om Laugesen, læseren formentlig (nøget nær) intet. Kan så artikel skabes en bro - eller bare en illusion af en bro - mellem alt og intet?

Sandsynligvis ikke. Men skulle det være en gyldig grund til ikke at prøve?

Digternes digter

I jазzen har man det stikende udtryk, at én eller anden er en *musician's musician*, en musikernes musiker, hvori ligger at det er *hans* kollegerne bytter til, fordi han rører ved noget grundlæggende for métiøren, selve spódderne, mens han måske, sandsynligvis, i forhold til bl.a. dem der dyrker ham, er halvt skúit for den store ofentlighed.

Der har altid været musikernes musikere, og på samme måde har der været *poets' poets*, digtere for (flest af alle) digterne. Ezra Pound var sådan en. Stort set alle der skriver lyrik har læst ham, nogle få der ikke gør, har Peter Laugesen er, med eller mod sin vilje, et temperament eller tilfælde, blevet digternes digter frem for nogen. Jeg kender ingen nutevende dansk lyriker (og jeg kender mindst ni ud af) der ikke har den dybeste respekt *eller* (lige så gerne) den klareste kærlighed tilovers for ham.

PEDER 92

Peter - Poesien og - Personen

Så ham op i litteratur-håndbøger og bemærk de tillegsgord, man oftest bruger til at beskrive ham med. Det bliver noget i retning af de følgende:

Individualistisk, anarkistisk, revolutionær, grænsenedrydende (eller overskrakridende), oprørisk, desperat. Så véd man dét, og dét kan man ikke bruge til noget. Et katalog af intesi-gegned. Man kan også bruge vejskilte, kunsthistoriske vejskilte, for at pøge hen til hvor han kommer fra. Ingen kommer jo fra Ingensteder, *no man's an island*,

end ikke en mand fra Odder. Så hedder vejskiltene f. eks. og bl.a.: Dada, surrealisme, fluxus, zen, jazz, beat, situationisme, happening.

Det er de steder, hvor noget brydes ned og noget *andét* end det sædvanlige synes at opstå i sprækkerne, i hvert fald synes - bagefter er man altid i tvivl, usikkerheden breder sig - og det er et formål. Vil man arbejde på den måde må man så sádan på det, at enten er tvivl bedre end tro, eller konstant tvivl er en form for tro. Med Laugesens egne ord: 'Skriften

siger huller i sprogets mur'. Hvilket er udlagt i poesien, leder efter de områder i sproget der endnu *træder*, endnu ikke er underlagt samfundets politisk-kommercielle maskine.

Men så tilføjer han godt nok: 'se mor nul huller!' På egne betingelser. Han har nemlig, hvad ikke så mange har bemærket, en helvedes sans for humor og en tilsvarende selvironi. Men på sine egne betingelser. I det hele taget er det, på sine egne

betingelser, karakteristisk for manden. Han vil ikke være noget andet end hvad han er - ikke 'Den idiotiske forsøgen på at være et eller andet'. Lige meget om 'et eller andet' så er guru, bestseller, idol eller 'kulturper-sønlighed'.

Han er i yde, og helt ind til benet. Hver-ken stædighed eller - kunne man næsten sige - den konkretiserede stædighed. Naturen, er nogen sinde ret læng væk. Det er også sig selv han skriver om i f. eks. disse enkle linjer:

sa jortra altid den samme og aldrig to planter ens -

Det er egentlig meget skægt, sét fra nu, at da Laugesen trådte frem og i nogle år (omkring '70) var selveste Den Skinnbarlige Inkarnation af Den Nye Poesi talte man meget, lærd og akademisk om 'skrift-teori'. Det var noget med nogle franske sprogteoretikere, især en vis Derrida, som (bl.a.) jeg aldrig fik rigtig hold på.

Disse teorier er vel også i dag glemt uden for de kredse der samler på den slags som andre på frimærker, men til gengæld er det blevet så meget tydeligere hvad Laugesen selv, fri af dem, står for: Laugesen, sig selv, som enhver anden vækst - for at bruge et af hans yndlingsord. Et andet er 'landskab', et tredje 'skrift', og så er der vel egentlig ikke så meget at sige: Hver vækst afsætter sin skrift (sit liv) i landskabet - på hver sin måde.

den er ikke den samme som den er den er uoplygtlig forandring den har været i tusinder af år uden nogen sinde at gentage sig selv

Så blot på hans - efterhånden små fyre - titler 1967-92: 'Landskab' (debuten), 'Aens skrift', 'Det er kun en måde af papir', 'Hamr og Hak', 'Vindens tunge', 'Fry og stængler' - bare et par eksempler.

'Aens skrift'? Vindens tunge? Lyrik er sprog, og sproget er et materiale. Det er en smuk - og sand - historie, at Peter efter (bl.a.) fejlslagne ungdommelige forsøg på at 'være' journalist gik i lære som typograf - og gennemførte den uddannelse, dengang som samtidig prishelmet lyriker. Ordet var kød - og blev blø.

Det var den samme meget konkrete, meget materielle stædighed som fik ham til at udgive sine første værker egenhændigt duplikerede, så de blev som han ville: Dvs. som de skulle være, dvs.: Som de var. I stedet for at prøve at 'være et eller andet' - f. eks. bøger, 'rigtige' bøger, i 'rigtige' boghandeler. Det var jo - bare? - Peter der skrev. Som når han skrev - skriver - breve. Med samme organiske stædighed som den flyder og græsset vokser, ikke to græsstrå lige højt. Så -

Had kan jeg sige andet end det der er og som siger sig selv uden at sige noget

Det er ligefrem en salme. Peter Laugesens poetik og projekt er med Søren Kierkegaard - eller Jack Kerouac.

Han skal lydes, højt og eftertrykkeligt, af netop den grund. For sin sammenbidthed, sin poetiske nerve - men først og sidst for sin stædige ægte vilje til at være sig selv, at eget stadig strømmande selv. Som åens.

DAN TURÉLL
ILLUSTRATION:
PEDER BUNDGAARD